

γίνεται λόγος για το Διοικιστή τον Αρειοταγίτη και κάποια γυναίκα Λαμάρδα, οι οποίοι πρώτοι ασπασθήκαν το Χριστιανισμό. Το μέρος αυτό των ιερών βιβλίων ειναι τόσο πολύτιμο στους Αθηναίους, ώστε, όταν κανένας χριστιανός ξένος παρενοχλεί στη λειτουργία τους, πάντοτε διαβάσει την περικοπή αυτή, αντί της ωρισμένης την ημέρα εκείνη και την απαγγέλλουν με έμπιστοτητα και κατανύξη για να επιδεικνύουν στους ξένους. Και τούτο ειναι σύμφωνο με το χαρακτηρισμό του λαού αυτού, που διαρκά πάντοτε τη δόξα...

Όταν σε καμιά δικαστική υπόθεση πρόκειται να δοραστή Αθηναίος επάνω στο Εβραγγέλιο, άνοιγουν την Κιανή Διαθήκη στο μέρος τούτο του 11ου κεφαλαίου και ό μάρτυς βάζει το χέρι του επάνω στην ιστορία αυτή οελλία. Οι Αθηναίοι θεωρούν τον Άγιο Διοκίσιον ως τον πρώτο των Επισκόπων.

Στα χρόνια εκείνα συνέβη και το ακόλουθο περίεργο επεισόδιο: Μιά από τις πιοφιρόστερες Αθηναίες, ή γυναίκα του πλοίαρχου κτηματία Λογοθέτη, είχε χωρή μαράζι, που έμενε άθεκτη. Άς έκανε ένα παιδί και άς πέθανε...

Ένας κοικωγιανίνης, περαστικός άνω την Αθήνα, της έπαιξε όθνη να την κάνει να τεκνοποιήσ η ένα βωτάκι που της έδωσε. Το βωτάκι είχε δόναμι νεκροτική, άλλ' αυτό ό κοικωγιανίνης δέν της τό έλεγε...

Η Λογοθέτριάνα πήρε μεγαλειότητα δόση, έπεσε λιπόθυμη και έμεινε έτσι, σε άνασθησία, μια όλόκληρη μέρα... Οι δικοί της τη νοσησαν για πεθαμένη, την έθαβάνοσαν και την έθαψαν σάν ούκωγεννηότο πολυότο τάφο, στο Ταφείο, όπως τόλεραν τότε...

Τα μεσάνυχτα ή διαστρωμένη γυναίκα βγήκε από το ληθαργικό της ύπνο και άρχισε να ξεφωνίζει, ζητώντας βοήθεια.

Η εκκλησιασμός — που κατοικούσε ο ένα σπίτι της μάντρας που χρησιμοποιε για νεκροταφείο — άκουσε τις φωνές, άλλα σφάβηκε να πληρώσει, νομίζοντας ότι ή πεθαμένη άρχινούσε... έβρωκόκλασε...

Τό πρώι ή εκκλησιασμός — ειδοποίησε τους Λογοθέταιούς, οι όποιοι έτρεξαν, άνοιξαν τον τάφο και βρήκαν τη γυναίκα σπυμένη στη σκάλα του θολωτού μνημείου, αυτή τη φορά σ' άλήθεια νεκρή! Τά μάμαρα ήσαν ματωμένα.

Η τραγωδία αυτή έκανε τόση εντύπωση στους Αθηναίους της εποχής εκείνης, ώστε έβγαλαν κομμολόγι: ο Ό θρήνος της Λογοθέτριάνας.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΥ

Μιά φορά ζούσε κάποιος όνομαστός φιλάργυρος, ό όποιος, κατόπι άφρατάτων στερήσεων, είχε σημασία μια άρκετά σημαντική περιουσία. Ο φιλάργυρος αυτός, για να εξασφαλίσει τα χρηματά του σε σιγουρο μέρος, αποφάσισε να κατασκευάσει μέσα στο σπίτι του μια μυστική υπόγειη κρύπτη, της όποιας ή πόρτα ν' άνοιξη με ειδικό μηχανισμό, γνωστό μονάχα σ' αυτόν. Γι' αυτό πήγε και βρήκε έναν περίφημο τεχνίτη, του άνεκάνισσε το σχέδιο του και συμφώνησε στο τέλος μαζί του για την κατασκευή της κρύπτης.

Όταν ό τεχνίτης έτέλειωσε την έργασία, έκάλεσε το φιλάργυρο και του έδειξε το χειρισμό του μηχανισμού. Έκείνος παρακολούθησε τις σχετικές ύποδείξεις του και άφού είδε πως ή δουλειά του είχε γίνει, τούδωσε με μεγάλη του λύπη τη συμφωνημένη άμοιβή.

Από την ημέρα εκείνη ό φιλάργυρος κατέβαινε ταχτικά μέσα στην κρύπτη και καθόταν ώρες όλόκληρες, μετρώντας τους θησαυρούς του. Κάποτε όμως, καθώς ήταν προσηλωμένος στην προσοχή του ζήτη άσολία, έβγαυ να του έπεσε άπ' τα χέρια το λυγάρκι και βρέθηκε άμεσως, στο σκοτάδι. Έντρομος τότε, ζήτησε να βρη τό μέρος της έξοδο, άλλα παρ' όλες του τις προσπάθειες δέν κατάφερε να βρη τό έλατήριο. Θέλησε ν' άνοιξη την πόρτα με τη βία, άλλα ό κόπι του πήγαν χαμένοι. Τότε άρχισε να φωνάζη μ' όλη τη δύναμή του, μ' ή φωνή του πινούταν μέσα στο υπόγειο και κανένας δέν τον άκουγε...

Όσο περνούσαν ή μέρες, τόσο περισσότερο άνησυχούσαν οι οικιοί του ό όποιοι φυσικά άγνωσίαν την ύπαρξη της κρύπτης και δέν μπορούσαν να φανταστούν τό δυοτύχημα. Η είδηση της εξαφανίσεως του φιλάργυρου σιγά-σιγά διαδόθηκε σ' όλη την πόλη και στο τέλος έφτασε και σ' αυτά του τεχνίτη, που είχε κατασκευάσει τό υπόγειο. Άμέσως έπαιξε σε ύποψια κι έτρεξε στόν άρχοντα της πόλεως για να του άνακοίνωση τους φόβους του. Έτρεξαν τότε όλοι μαζί στο σπίτι του φιλαργύρου, βρήκαν την κρύπτη και άνοιγοντας τη μυστική πόρτα βρήκαν τό φιλάργυρο νεκρό, ξεπλωμένο επάνω στους θησαυρούς του...

ΜΑΝΙΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Η ΤΡΥΠΗ

Τον παλιό καιρό επάνω στον Ταύγετο βρισκόταν ένα μεγάλο χωριό, που τό λέγαν Κοικωγοχώρι. Μια χρονιά, την ημέρα των Αγίων Πάντων, όλοι οι άντρες είχαν πάει για να θεάσουν και πίσω στο χωριό είχαν μείνει μονάχα ή γυναίκες. Μαζεύτηκαν λοιπόν όλες στην πλατεία και πισωθήκαν στο χωριό. Εκεί που χώρηναν, ξεφανερώθηκαν άξαφνα τρεις ξένοι, ντυμένοι με κορδέλλια, άπλωτοι, άχένιστοι και κοικωγοισμένοι. Μόλις τους είδαν ή γυναίκες, τους έλατρήσαν, παίγοντάς τους για ζητιάνους, και τους έδωσαν να φάν και να πιούν όσο ήθελαν. Στο τέλος τους προσάλεσαν και να χωρέσουν. Έκείνοι στην άοχη δέν έδέχονταν, άλλα μπροστά στην έπισηνή των γυναίκων αναγκάστηκαν να μπειν κι' αυτοί στο χωριό. Τότε άρχισαν να λέν ένα παράξενο και πρωτόγνωστο τραγούδι:

Για χωρέσει, μαυρομάτες,
όσο νάδωχ το φεγγάρι.
Τά παιδιά στην άσπασκή,
τά κακάδια στο κεφάλι.

Καμια άπ' τις γυναίκες δέν έκατάλαβε τη σημασία του τραγουδιού κι' οι ξένοι, που δέν ήσαν παρ' κατόπιστο των Τούρκων, σε λίγο έφυγαν. Τη νύχτα, πριν άνατείη τό φεγγάρι, Τούρκοι κάτησαν τό Κοικωγοχώρι κι' άφού δέν βρήκαν κανένα να τους άντισταθή, τό σκόλασαν.

Οι Κοικωγοχωρίτες τότε αναγκάστηκαν να πάν να κατοικήσουν μια όρα μακριά από εκεί, στο Γκολούμφο, άλλα κι' εκεί τα ίδια βασάνια τους έπαρηναν. Ο άγιάς του Μισρά, για κακή τους τύχη, έβρε άρκετά χτήματα στο χωριό τους και με κάθε ευκαιρία τους έτικωγορούσε. Ο άγιάς αυτός είχε κι' ένα γραμματικό χριστιανό, έναν άνθρωπο τεταταμένο και σκληρό, που τον έβοηθούσε σ' όλες του τις δουλειές και που βασάνιζε τους διοδιοθήσους του. Μια μέρα ό γραμματικός έπεε στόν άγά:

— Και ζωντανός σε δούλερα, άρέστη μου, και πεθαμένος θα σε δουλέψω.

Ο άγιάς γέλασε κι' αυτό τά λόγια, άλλα ό γραμματικός πρόσθεσε σοβαρά:

— Άνα μήθης πως πεθανα, να διατάξης να με ζεθαίνω, κι' έννοια σου.

Ο άγιάς κοήνησε τό κεφάλι του κι' άμυθολία και δέν έλεε τίποτε. Ύστερα από χρόνια ό γραμματικός του άγά, που κατοικούσε κι' αυτός στο Γκολούμφο, πέθανε. Πριν ξεφύξηση παρήγγειλε στός χωριανούς του να του δέσουν άπ' τό λαιμό ένα σχοινί και μαζί κι' αυτό να τον άναψουν. Όταν τον ρώτησαν να μάθουν την ατία, αυτός άρνήθηκε να τους την είπει. Ωστόσο αυτοί έκαναν, όπως τους παρήγγειλε και μόλις τον έθαψαν νοσησαν πως έβγαλαν άποσάνω τους ένα μεγάλο βρωτάκι. Που νύξεραν όμως οι δυο στιχοιμένοι τί συμφωρά τους περίμενε...

Σε λίγες μέρες ό άγιάς έμιασε ταχτικά τό θάνατο του γραμματικού του κι' επειδή δέν τον είχαν ειδοποίησει για' αυτό οι Γκολούμφοιτες, έβγαλε ύποψίες στο νου του. Θυμήθηκε τότε την παραγγελία του μακαρίτη και πηγαίνοντας άμέσως στο χωριό, πρόστειξε να τον ξεχώσουν. Μόλις είδε τό σκοινί στο λαιμό του πεθαμένου, έγινε σάν τρελόσ άπ' την όχη του κι' άοχησε να φωνίξη:

— Γιατί μου κρύφατε τό θάνατό του, φωνιάδες; Για να μη μάθω πως τον πνίξατε;

Οι χωρικοί θέλησαν να του δώσουν ξεγήρησις, άλλα εκείνος δέν έπαυε από λόγια. Από κείνη την ημέρα λοιπόν τους έφρανόταν με χειρότερο τρόπο και δέν τους άφηνε πατέ να ξανασιάνουν. Είδαν κι' άπέιδαν κι' εκείνοι και μια μέρα αποφάσισαν να ξεθαίνουν τον άναθεματισμένο γραμματικό. Έβγαλαν άπ' τό χωριό τό κοινάκι του, πούμπε ακόμα άλυτω και πετάξαν τό κεφάλι του μέσα σε κάτι βάτους. Έτρεξαν τότε εκεί οι κούρκοι που ήσαν άμειρητοι σ' αυτό τό μέρος και μόλις έφραγαν άπ' τα μυιάλι του άρρισαν να διαρύνουν πιά ζώα κι' άνθρωπούς, όπου τους έφρισαν. Οι χωριανοί, άπάνω στην άπειρία τους, θέλοντας να ξεκάνουν τους κούρκοις, έβαλαν φωτιά στους βάτους, άλλα μαζί με τους βάτους κίρρε και τό χωριό. Κι' από τότε πήγαν και κατοίκησαν σ' ένα άλλο χωριό παρ' εκεί, που τό όνόμασαν Τρύπη και που ύπόχρη άς τά σήμερα.